

Hovedlinjer i tilrådingen til regulering av fisket etter laks, sjørret og sjørøye i Troms fra 2012

1. Generelt om forholdet mellom regulering i elv og sjø

Krav fra direktoratet

Direktoratet for naturforvaltning har presisert at det skal vurderes om det er et rimelig samsvar mellom reguleringer i elv og sjø innenfor regioner og fjorder, og at det også skal vurderes om fisket bør reguleres i henholdsvis elv eller sjø av fordelingshensyn.

Fangstfordeling elv/sjø

Fordeling av beskatningen mellom elv og sjø i Troms fylke har endret seg mye over tid. Basert på fangststatistikken ble i perioden 1993 og fram til årtusenskiftet ca. 4/5 av fangsten tatt i sjøen. Andelen tatt i sjøen avtok litt i perioden 2000 - 2007 (gjennomsnitt vel 70 % i sjøen). De tre siste årene er andelen fanget i sjøen redusert til 40 – 50 %, og aller lavest var den i 2010. Endringen viser at innskrenkningene i laksefisket har rammet sjøfisket betydelig mer enn elvefisket.

Utfordring med mange små bestander

Ei stor utfordring ved regulering av laksefisket i Troms er at en har noen få store, livskraftige bestander og mange små, sårbare bestander. Hensynet til disse små bestandene tilsier at en nå vanskelig kan gå tilbake til vesentlig større fangstandel i sjø.

Alt sjølaksefiske i fylket foregår mer eller mindre på blanda bestander. Gjennom reguleringene har en nå klart å gjenoppbygge de største bestandene, slik at forvaltningen av disse er bærekraftig, og i en del tilfeller kan det kanskje være rom for å øke beskatningen. De mange små vassdragene bidrar så lite til totalfangsten i vassdragene at fangstfordelingen elv/sjø i stor grad er bestemt av fangsten i de to største vassdragene (hovedsakelig Målselva og Reisaelva). I alle regionene i fylket har en små bestander, som ennå ligger langt under eller klart sliter i med å nå forvaltningsmålet (jf. tilrådingene fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning / VRL). Selv om en forbyr alt laksefiske i disse vassdragene vil det innvirke minimalt på fangstfordelingen elv/sjø. I de store vassdragene, hvor en når gytebestandsmålet, har det ingen hensikt å redusere beskatningen i vassdragene bare for å oppnå ei annen fangstfordeling elv/sjø.

Totalforbud eller svært store, nye innskrenkninger i laksefiske i de små, sårbare vassdragene kan ha konsekvenser for bestandene en skal ivareta, som kan være verre enn konsekvensene av å opprettholde et begrenset fiske. Dersom fisket reduseres under en viss terskel, frykter vi at den lokale interessen for drift av vassdragene vil opphøre, spesielt om dette skal gjelde for en lengre periode. Med det vil også oppsyn og nødvendig dokumentasjon av bestandstilstand opphøre. Dersom en skal gå til et slikt skritt, vil det i alle fall kreve betydelig offentlige midler til oppsyn og dokumentasjon i vassdragene. Dette er i dag ikke til stede i tilstrekkelig grad. I

denne situasjon anser vi det bedre å opprettholde et begrenset fiske i slike små vassdrag, slik at en ikke raserer grunnlaget for lokal forvaltning, og dermed på noe sikt kan nå forvaltningsmålet (jf. også sosioøkonomiske vurderinger nedenfor).

Stabil situasjon?

Erfaringene viser også store svingninger i laksefisket over år som følge av en rekke ulike påvirkningsfaktorer både i elv og sjø. Det er derfor nødvendig å se an utviklingen over noe lengre tid, slik at en ser at situasjonen har stabilisert seg på et høyere nivå, før en i de tilfeller en nå ser bedring, går til omfattende endringer i reguleringene.

Rimelig fordeling

Ut fra kun bestandshensyn spiller det ingen rolle hvor fisken fanges, bare en har tilstrekkelig gytefisk i alle vassdragene om høsten. Direktoratets retningslinjer legger opp til at det skal være et rimelig forhold elv/sjø uten at dette er nærmere definert. Hva som er ei rimelig fangstfordeling mellom elv og sjø bør kanskje også være et politisk anliggende. Vi stiller spørsmål ved om opplegget for regulering på regionalt nivå ivaretar dette tilstrekkelig. Imidlertid vil også et for rigid definert beskatningsforhold elv/sjø kunne forringe mulighetene for utnytting av bestandene, forutsatt at alle bestander skal ivaretas med sikte på å nå gytebestandsmålene. For å gå nærmere inn på hva som er ei rimelig fordeling elv/sjø i ulike områder anser vi det nødvendig både med nærmere retningslinjer for hva dette forholdet skal baseres på og betydelig mer tid til regional prosess. Vi går derfor ikke inn på dette ut over det som framgår av vurderingene nedenfor (jf. pkt. 2).

Sosioøkonomiske vurderinger

Direktoratet forventer også at Fylkesmannen skal legge sosioøkonomiske vurderinger til grunn. Også dette er vanskelige forhold, og på bakgrunn av retningslinjene og de tidsrammer som er satt for regional prosess vil vi i svært begrenset grad kunne gå inn på dette.

Vi legger imidlertid til grunn at sterke innskrenkninger og spesielt forbud mot fiske i vassdragene rammer et stort antall personer i alle aldre (også barn og unge). Dette omfatter både de som utøver fisket og de som har ringvirkningene av dette (inntekter til rettighetshavere, campingplasser, forretninger etc.) For mange er fiske i vassdragene av stor betydning for trivsel, og trolig dels også for bosetning. Det siste gjelder også for sjølaksefiske, men det er langt færre, og et mindre utsnitt av befolkningen, som rammes når sjøfiske reguleres. Det er derfor nærliggende å anse de samfunnsmessige konsekvensene som større ved reguleringer som rammer elvefiske. For enkelte sjølaksefiskere vil imidlertid dette fisket også være av økonomisk betydning. Hvordan disse forhold skal vektas bør imidlertid være gjenstand for grundigere vurderinger enn det som er praktisk mulig gjennom denne reguleringsprosessen, herunder nærmere politiske vurderinger.

2. Nærmere vurderinger

2.1 Laksefiske

2.1.1 Regulering av fisket i vassdragene

Sør - og Midt-Troms

Vassdrag vurdert av Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL)

I Sør – og Midt Troms tilrår VRL svært mye reduksjon av beskatningen i fem vassdrag (Rensåvassdraget, Tennelvvassdraget, Laukhelle- Lakselva, Grasmyrvassdraget og Lakselva i Aursfjorden), og betydelig reduksjon i ett vassdrag (Ånderelva). For samtlige av disse mener VRL at det i 2010 sannsynligvis ikke var et høstbart overskudd.

For tre av disse vassdragene (Rensåvassdraget, Laukhelle-Lakselva og Lakselva i Aursfjorden) fins også andre registreringer som belyser situasjonen. For Laukhelle-Lakselva tyder videoovervåking i 2010 på betydelig økning i gytebestanden i forhold til foregående år (VFI-Rapport 12/2011). Gytebestanden av laks var likevel bare ca. halvparten av fastsatt gytebestandsmål for vassdraget. Det stilles imidlertid spørsmål ved om ikke gytebestandsmålet er satt før høgt for dette vassdraget.

I Rensåvassdraget ble det foretatt gytefiskregistrering høsten 2010 (Rapport 2010 – 7 fra Ferskvannsbiologen. Med mindre annet sies er det denne rapporten det refereres til også når tall fra gytefiskregistrering i andre vassdrag nedenfor trekkes fram). Registreringen tyder på at gytebestanden var bare ca. halvparten av gytebestandsmålet. Det stilles spørsmål ved beregningen av gytebestandsmål.

I Lakselva i Aursfjorden ble det også foretatt gytefiskregistrering høsten 2010. Gytebestanden utgjorde ca. 2/3 av gytebestandsmålet. For dette vassdraget foreligger det også ungfiskundersøkelser fra 2009 (Rapport 2009 – 9 fra Nordnorske ferskvannsbiologer). Den viste god tetthet av laksunger i elva.

Dersom det ikke er et høstbart overskudd, skal ikke bestandene beskattes (jf. naturmangfoldloven § 16). Ved usikkerhet omkring dette skal føre-var prinsippet legges til grunn (jf. direktoratets retningslinjer og naturmangfoldloven § 9). Beskatningen av laks i disse vassdragene bør derfor opphøre. Imidlertid vil totalforbud mot laksefiske i disse vassdragene trolig medføre at den lokale interessen/inntektsgrunnlaget for drift av vassdraget forfaller. Konsekvensen av dette vil på sikt kunne være større enn konsekvensen av et begrenset laksefiske. Dette vil også ha negative effekter mht. ivaretagelse av bestander av sjøørret og sjørøye. Et begrenset fiske i vassdragene ansees akseptabelt forutsatt at også begrensninger i sjøfisket innføres (jf. nedenfor). Et akseptabel fisketidsramme for laks i slike vassdrag bør normalt være en måned (juli). Dette bør kombineres med ett ukentlig fredningsdøgn, slik en i lang tid har hatt i små vassdrag i Troms. Effektiv fisketid vil i så fall være bare ca. 3,5 uker. I tillegg bør det normalt være kvote på en laks per fisker per døgn. Dette gjelder små vassdrag, hvor fisket er sterkt vannstandsavhengig, slik at denne type kvote har god effekt. For enkelte vassdrag, f. eks. Laukhelle-Lakselva, må kvote suppleres med tilbakesetting av laks over en gitt størrelse. For Lakselva i Aursfjorden kreves særlig aktsomhet ved eventuell økt sjøbeskatning i Malangen (jf. nedenfor).

For tre vassdrag (Skøelva, Lysbotnvassdraget og Nordkjoselva) tilrår VRL moderat reduksjon av beskatningen, men peker samtidig på at måloppnåelse i 2010 var god eller svært god. Dette underbygges også av gytefisktelling høsten 2010. Som følge av at sjøfisket i innsigsområdet til to av disse bestandene (Skøelva og Lysbotnvassdraget) må begrenses for å ivareta andre bestander i området ansees tilstrekkelig beskatningsreduksjon å bli oppnådd gjennom dette.

For Nordkjoselva mener VRL at det er fare for at forvaltningsmålet ikke er nådd og at beskatningen bør reduseres moderat. Imidlertid viser de til at måloppnåelsen i 2010 var bra. Dette underbygges også av gytefiskregistrering høsten 2010, som tyder på at gytebiomassen lå tett opp mot gytebestandsmålet. Dette tyder på at en er på rett vei, og at nåværende regulering på litt sikt trolig vil være tilstrekkelig for å nå forvaltningsmålet. Nåværende bestemmelser bør derfor kunne opprettholdes.

For Rossfjordvassdraget mener VRL at forvaltningsmålet er nådd, slik at det ikke er nødvendig med ytterligere tiltak for å redusere beskatningen. Situasjonen krever imidlertid aktsomhet mht. eventuell økt sjøbeskatning i Malangen (jf. nedenfor).

For Målselva mener VRL at forvaltningsmålet er nådd, og at bestanden sannsynligvis tåler høyere beskatning dersom sjøoverlevelsen blir som i seinere år. Dette underbygges også av NINA rapport nr. 648. Meldinger vi har mottatt tyder imidlertid på at fisket i Målselva var dårligere i 2011 enn i 2010. Oppvandringen i fisketrappa var god, men lavere enn i 2010. I denne situasjonen bør en se an utviklingen noen år til før beskatningen eventuelt økes (jf. føre var prinsippet).

Laksevassdrag som ikke er vurdert av VRL

I Salangselva er det i lang tid, og også de siste år, dokumentert mye rømt oppdrettslaks og små fangster av villaks. I denne situasjonen bør villaksen fortsatt ikke beskattes. Forbudet mot laksefiske i dette vassdraget må derfor opprettholdes.

I Spansdalselva har det i lang tid ikke vært åpnet for laksefiske. Dette har sammenheng både med bestandsvurdering og nivået på lokal organisering og drift. Det siste er ennå ikke tilfredsstillende, men har blitt bedre. Gytefisktelling høsten 2010 tyder også på at en var nær ved å nå gytebestandsmålet, og at det neppe står dårligere til med laksebestanden i Spansdalselva enn i mange andre mindre vassdrag hvor det åpnes for laksefiske. Forutsatt at en har tilfredsstillende lokal organisering og drift bør det trolig kunne åpnes for begrenset laksefiske også i dette vassdraget. Usikkerhet omkring nivået dette, og bare ett års gytefiskregistrering, tilsier imidlertid at en ut fra føre var hensyn bør se an situasjonen litt mer før en eventuelt åpner for fiske.

Med mindre vi har andre opplysninger legger vi til grunn at den dårlige situasjonen som VRL beskriver for de fleste små vassdragene også gjelder for øvrige, mindre vassdrag i regionen. Fiskebestemmelsen for disse bør derfor være tilsvarende. Dette underbygges av gytefiskregistreringer i Lakselva i Gullsfjorden og Brøstadelva og høsten 2010. I Lakselva i Gullsfjorden viste dykkertelling en gytebestand av laks på ca. 1/3 av gytebestandsmålet. I Brøstadelva utgjorde gytebestanden ca. 60% av gytebestandsmålet. Det ble i 2010 også gjennomført gytefisktelling i Løksebotnvassdraget, som tyder på at gytebestanden var for lav (Rapport 22 - 2011 fra Naturtjenester i Nord AS)

Nord – Troms

Vassdrag vurdert av Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL)

For de fleste vassdragene i Nord-Troms, som VRL har gitt beskatningsråd for, mener de at forvaltningsmålet er nådd, og at bestandene sannsynligvis tåler høyere beskatning dersom

sjøoverlevelsen blir som i seinere år (Skogsfjordelva, Breivikelva, Reisaelva, Oksfjordvassdraget og Kvænangselva).

For to vassdrag (Skipsfjordelva og Burfjordelva) er imidlertid bestandssituasjonen dårlig og VRL mener at beskatningen bør reduseres svært mye. For Skipsfjordelva peker de imidlertid på at det har vært betydelig bedring i 2010, mens det for Burfjordelva sannsynligvis ikke har vært et høstbart overskudd.

Foreløpige rapporter fra Reisaelva og Kvænangselva for 2011 tyder på at fisket var betydelig dårligere enn i 2010. Fra Reisaelva meldes det også om lite smålaks.

Foreløpige meldinger fra fiskeribiologiske undersøkelser (el-fiske og dykkerregistrering) i Breivikelva tyder på svært lav ungfisktetthet og så lite voksen laks at gytebestandsmålet neppe blir nådd i 2011. Undersøkelsene i Breivikelva er iverksatt som følge av inngrep i vassdraget i forbindelse med brubygging, som muligens kan ha medført økt slamtilførsel til vassdraget.

Disse forholdene gir indikasjoner på at en bør se an situasjonen i Nord-Troms noen år til før en eventuelt følger tilrådingene fra VRL om å øke beskatningen i vassdragene (jf. naturmangfoldlovens føre-var prinsipp).

For de små vassdragene hvor VRL tilrår redusert beskatning (Skipsfjordelva og Burfjordelva) kan etter vårt syn tilsvarende vurdering og beskatningsregime legges til grunn som for vassdrag i samme situasjon i Sør – og Midt – Troms. For Burfjordelva tyder også registreringer høsten 2010 på betydelig usikkerhet knyttet til gytebestandsmålet. I tillegg er neppe tilstanden for fisketrappene i vassdraget tilfredsstillende, slik at en derfor vanskelig kan få tilstrekkelig med gytefisk ovenfor trappene. Gytefiskregistreringer høsten 2010 tyder på at gytebestandsmålet nedenfor trappene trolig ble nådd. Mellom fisketrappene ble det observert 10 laks, mens det ovenfor øverste fisketrapp ble registrert kun en laks. Det bør derfor ikke åpnes for laksefiske ovenfor øverste fisketrapp.

For Mandalselva og Rotsundelva har VRL konkludert med at de ikke har tilstrekkelig grunnlag for å gi beskatningsråd. Gytefisktelling i Mandalselva høsten 2010 viser at gytebestanden var bare ca. en tredel av gytebestandsmålet. Imidlertid sto det aller meste av laksen nedenfor nederste fisketrapp, og her var trolig gytebestandsmålet nådd. Mellom fisketrappene ble det observert kun tre laks og ovenfor øverste fisketrapp kun en laks. Det kan derfor stilles spørsmål ved om trappene virker tilfredsstillende for laks. Det er også betydelig usikkerhet mht. produksjonspotensial ovenfor øverste fisketrapp, og dermed også usikkerhet mht. gytebestandsmålet. Det bør ikke åpnes for laksefiske ovenfor nederste fisketrapp, mens det nedenfor bør kunne fiskes på omtrent samme vilkår som for mindre vassdrag som kommer dårlig ut ved VRL sin vurdering (jf. ovenfor). For Rotsundelva har lokalt forvaltningsorgan tilrådd at det ikke åpnes for fiske etter villaks, og dette bør da kunne tas til følge (jf. vårt notat av 07.10.11: Regulering 2012 – oppsummering og vurdering av innspill fra lagene).

Laksevassdrag som ikke er vurdert av VRL

Laksebestandene i Skibotnelva og Signaldalselva ansees utryddet fra vassdraget, slik at det ikke drives bestandsforvaltning av laks i disse. Det er derfor heller ikke relevant med forskrifter med sikte på ivaretagelse av laksebestander.

I tillegg til disse og de vassdragene VRL har vurdert er det i Nord – Troms kun tre andre vassdrag som har bestander av laks (Vannareidvassdraget, Jægervassdraget og Årvikelva). Disse bestandene er svært små og derfor sårbare. Det kan stilles spørsmål ved om disse laksebestandene har høstbart overskudd, og eventuelt laksefiske må være sterkt begrenset. For Vannareidvassdraget og Jægervatnet vil trolig begrensninger omtrent tilsvarende det en normalt åpner for i andre små bestander være akseptabelt, men det for Årvikelva må innføres særlige begrensninger. For Årvikelva har en nylig fått etablert drift av vassdraget, og de negative konsekvensene av ikke å åpne for laksefiske, slik at grunnlaget for drift av vassdraget forsvinner, er trolig større enn konsekvensene av et sterkt begrenset fiske. For Årvikelva ble det innvilget dispensasjon for fiske som ei prøveordning for 2010 med blant annet sesongkvote. Det ble da også stilt krav om skriftlig tilbakemelding med ei evaluering av ordningen. Videre fiske bør ikke tillates før lagets rapport foreligger og en har vurdert denne.

2.1.2 Regulering av fisket i sjøen

Kysten av Troms

For området definert som kysten av Troms mener VRL at det er sannsynlig at forvaltningsmålene ikke er nådd for mange av bestandene som beskattes i fisket, og at fisket bør reduseres betydelig. Imidlertid peker de på at måloppnåelsen i 2010 var god og at regionen ligger på grensen til å få beskatningstilråding om moderat reduksjon.

I dette område er fisketiden tre døgn per uke fra 10. – 28.07. Vi anser at ytterligere innskrenkning for fiske med et så arbeidskrevende redskap som kilenot i praksis vil innebære tilnærmet totalforbud. Ut fra bestandssituasjonen i vassdragene anser vi behovet for reduksjon størst i Sør - Troms. En eventuell reduksjon bør derfor kunne begrenses til den sørligste delen av regionen, hvor det er særlig grunn til å utvide forbudsområdet mot fiske for å styrke de svake bestandene sør i fylket. Kommunene Kvæfjord, Bjarkøy, Harstad og den delen av Tranøy som ikke er definert inn i det sørligste fjordområdet bør derfor få samme bestemmelser som dette, dvs. at det ikke åpnes for fiske i ordinær sesong (jf. nedenfor). I 2011 var det for ordinær sesong registrert til sammen 6 sjølaksefiskere i dette området (to i Kvæfjord, en i Harstad og tre i Tranøy).

Fjordregionene i Troms

Astafjorden/Salangen med mer

For den sørligste fjordregionen i Troms (kalt Astafjorden/Salangen i utredningen til VRL) sier VRL at forvaltningsmålet for bestandene i dette området i hovedsak langt fra er nådd, og at beskatningen bør reduseres svært mye. I størstedelen av dette området har det de to siste årene ikke vært åpnet for fiske i ordinær sesong. Forbudsområdet bør utvides, slik at også den sørligste delen omfattes. Her var det i 2011 registrert to sjølaksefiskere i ordinær sesong (en aller ytterst i Gratangen og en i Skånland nær Rensåvassdraget). Redusert beskatning i dette området er viktig mht. Rensåvassdraget, som er den sørligste bestanden i Troms som VRL har vurdert, og hvor de mener tilstanden er svært dårlig. Dette i kombinasjon med forbud mot fiske lengst sør i region kyst (jf. ovenfor) ansees nødvendig for å gi bestandene tilstrekkelig vern. Innsiget av laks til kysten kommer i hovedsak også fra sør og vest, slik at det av hensyn til de svake bestandene i regionen vil være riktig å redusere beskatningen lengst sør i fylket.

Malangen

VRL mener bestandene i denne fjorden sannsynligvis tåler høyere beskatning om sjøoverlevelsen blir som i seinere år. Imidlertid er da den lille laksebestanden i Lakselva i Aursfjorden tillagt svært lite vekt. Dersom en skal ta tilstrekkelig hensyn til denne bestanden, vil dette neppe være tilrådelig. Aktsomhet er også nødvendig i forhold til Rossfjordvassdraget, og erfaringene mht. fiske og oppvandring i Målselva sesongen 2011 (jf. 2.1.1)

Vi mener derfor en bør se an situasjonene noen år til før en eventuelt øker beskatningen.

Balsfjord

VRL mener det er fare for at forvaltningsmålet for den bestanden i dette fjordsystemet, som de har vurdert (Nordkjoselva), ikke er nådd, og at beskatningen bør reduseres moderat. Imidlertid var det positiv utvikling i elva 2010. Dette året var det ingen som beskattet laks i fjorden. Det er heller ikke registrert fiske i fjorden i ordinær sesong i 2011. I prinsippet vil imidlertid fiskere kunne registrere seg, og dette vil kunne få betydelig innvirkning på laksebestandene i fjorden. Som et føre - var tiltak bør derfor hovedbestemmelsen for Troms gjelde også for denne fjorden (dvs. tre døgn per uke i perioden 10. – 28.07.)

Lyngen/Reisafjorden

VRL mener bestandene i denne fjordregionen sannsynligvis tåler høyere beskatning om sjøoverlevelsen blir som i de seinere år. Situasjonen i Reisaelva i 2010 tilsier imidlertid forsiktighet (jf. 2.1.1). I området ligger to vassdrag (Mannadalselva og Rotsundelva), hvor VRL mener de ikke har tilstrekkelig grunnlang for å gi vurdering. Tilstanden i disse vassdragene er ikke tilfredsstillende (jf. 2.1.1). Disse forhold tilsier aktsomhet, og vi mener at en på samme måte som for de viktigste vassdragene i regionen, bør se an situasjonen noen år til før en eventuelt øker beskatningen i fjordene.

Kvænangen

VRL mener det er fare for at bestander i denne fjorden ikke har nådd forvaltningsmålet og tilrår moderat reduksjon av beskatningen. For det viktigste vassdraget (Kvænangselva) er imidlertid forvaltningsmålet nådd. For det andre laksevassdraget (Burfjordelva), er det særlige utfordringer knyttet til laksetrappene, og det tilrådes ytterligere innskrenkning i fisket (jf. 2.1.1). På dette grunnlang mener vi nåværende beskatning i fjorden kan opprettholdes.

2.2 Fiske etter sjørret og sjørøye

2.2.1 Regulering i av fisket i vassdragene

Med unntak av Laukhelle-Lakselva, hvor en har videoovervåking, har en i liten grad andre data å forholde seg til enn fangstopplysninger. I tillegg er det gjort observasjoner av sjørret og sjørøye i forbindelse med gytebestandsregistreringer i flere vassdrag. Disse har imidlertid hatt hovedfokus på laks, og registreringene av sjørret og sjørøye er usikre. Registeringene indikerer imidlertid bra tilstand for sjørretbestandene. I Skibotnelva er det imidlertid gjennomført registrering primært med sikte på sjørret og sjørøye. Registreringene viser at tilstanden for bestandene av både sjørret og sjørøye er dårlig, og spesielt for sjørøye.

Overvåkingen i Laukhelle-Lakselva i 2010 tyder på at tilstanden for sjøørretbestanden er tilfredsstillende, men at sjørøyebestanden er svært dårlig, og fortsatt ikke bør beskattes.

Fangstene av sjøørret i fylket som helhet hadde ei svært positiv utvikling fram til 2005. Etter den tid avtok fangsten noe fram til 2010, da de økte. Generelt ansees tilstanden for sjøørretbestandene så god at innskrenkninger i fisket normalt ikke er nødvendig.

Fangstene av sjørøye hadde tilsvarende utvikling som for sjøørret etter 2005, men fangstene ligger på et betydelig lavere nivå. Mange sjørøyebestander er svært små og derfor sårbare.

De lave fangstene av sjørøye må imidlertid sees i lys av betydelige innskrenkninger i fisket. I 2008 ble garnfiske etter sjørøye forbudt i de to vassdragene i fylket hvor slikt fiske tidligere har vært tillatt (Oksfjordvatnet og Jægervatnet), og årene 2008 – 2010 har ikke rettighetshaverne i Reisaelva tillatt fiske etter sjørøye. I de fleste vassdrag ble sjørøyefisket også innskrenket ved forskriftsrevisjon i 2010. Enkelte lag har også innført kvoter for sjørøye. De lave fangstene er derfor ikke nødvendigvis uttrykk for nedgang i bestandene.

I 2011 åpnet Reisa elvelag på ny for et begrenset sjørøyefiske. Vi har fått opplyst at fangstene var svært lave, noe som kan tyde på at bestanden ikke har tatt seg tilstrekkelig opp. Det bør derfor neppe tillates fiske etter sjørøye i Reisaelva i 2012. Saken bør vurderes nærmere når endelige fangsttall foreligger.

Situasjonen tilsier generell aktsomhet mht. beskatning av sjørøye. Det bør være strengere bestemmelser for en del vassdrag, særlig reint elvebaserte sjørøyebestander, som trolig er særlig sårbare (Reisaelva, Skibotnelva, Signaldalselva, Breivikelva). Hovedregelen ellers bør imidlertid kunne være at fisketiden for sjørøye følger fisketiden for laks.

Foreløpige tilbakemelding (muntlig) fra undersøkelser i Breivikelva (jf. pkt 2.1.1) er at det ble observert svært lite av både sjøørret og sjørøye. I dette vassdraget bør derfor fisket etter disse artene innskrenkes. Saken bør vurderes nærmere når rapport fra undersøkelsene foreligger.

Mange vassdrag har oppvandring av anadrom fisk, men forekomsten eller potensialet i vassdragene er så lite at de ikke ansees å ha sjølreproduserende bestander. I slike vassdrag, hvor det ikke foregår bestandsforvaltning, bør det aksepteres et visst fiske etter alle anadrome arter. Det ansees da vanligvis ikke nødvendig å nyansere fisketid etter art. De samme fisketidene bør normalt også gjelde for de arter som ikke danner bestand i vassdrag hvor det samtidig er en eller flere sjølreproduserende bestander som krever bestandsforvaltning. Fisketid for arter, som ikke danner sjølreproduserende bestander, bør likevel normalt ikke settes lengre enn for den sjølreproduserende bestand som har lengst fisketid. Mindre justeringer for å ivareta slike forhold bør gjøres. I en del tilfeller vil dette medføre redusert fisketid for enkelte arter. Dette gjelder også for laks.

2.2.2 Regulering av fisket i sjøen

I fiskesesongen kan det fiskes med stang og håndsnøre etter laks, sjøørret og sjørøye inntil grensen elv/sjø, mens en i fredningstida for vassdraget må være minimum 100 m fra grensen elv/sjø ved slikt fiske.

Fra rettighetshaverne i vassdragene har vi ofte mottatt reaksjoner på at bestemmelsene for fiske etter anadrome laksefisk i sjøen nær vassdragene ikke står i et rimelig forhold til de

forholdsvis strenge bestemmelsene for fiske i vassdragene. Det er primært sjørret og sjørøye det fiskes etter nær elvemunningene. På grunn av utviklingen i disse bestandene de siste årene, og særlig mht. sjørøyebestandene, bør fiske i sjøen nær vassdragene begrenses. Vår og høst tas det også mye små fisk, dels under minstemålet. Dette er spesielt uheldig. Avstanden til vassdragene for fiske i fredningstida for disse bør utvides til minimum 200 m, og i fisketida for vassdragene bør fisket i denne sonen utøves etter de forskrifter for fiske som gjelder nederst i vassdraget.

2.3 Fangst i 2011 - krav om rapport/organisering i vassdragene

2011 har vært en sommer med lite nedbør i Troms. Spesielt for mindre vassdrag gir dette dårlige forhold for utøvelse av laksefiske. Få vassdrag har til nå levert fangstrappport, men vi forventer at rapporterte fangster av laks vil bli forholdsvis små i mange mindre vassdrag. Pga. nedbørssituasjonen trenger imidlertid ikke dette å være et uttrykk for redusert innsig av laks. Tørr ettersommer og tidlig høst har også gitt dårlige forhold for fiske etter sjørret (og dels sjørøye) i mange vassdrag. Med unntak av noen større vassdrag, hvor fisket i mindre grad er vannstandsavhengig, er det ved vurderingene ikke lagt vesentlig vekt på meldinger om årets fangst.

Alle er pliktig å rapportere fangst, og tilråningene ovenfor forutsetter at det leveres tilfredsstillende fangstrappport fra vassdragene. For de vassdrag, som ikke har levert fangstrappport innen direktoratet sender saken på høring, bør det varsles at det ikke åpnes for noe fiske etter anadrome laksefisk med mindre fangstrappport er mottatt innen høringsfristen utgår.

Nivå på organisering og drift i vassdragene skal vektlegges mht. fisketid. Mangelfull organisering og manglende/tilfredsstillende rapportering i seinere år er bør tillegges særlig vekt i tilfeller med dårlig/usikker bestandssituasjon.